אוצר מדרשים — מדרש לבנת הספיר

מדרש לבנת הספיר: מדרש על התורה על דרך הקבלה בלשון ארמית כמו הזהר ואינו במציאות לפנינו, היוחסין מקדימו לזהר וז"ל ובס' לבנת הספיר ובזהר שנקרא קדוש (היינו רבי יהודה הנשיא) שקדשו אביו במילה וכו' (עי' יוחסין ד"א דל"א ע"א, יוחסין השלם ריש דמ"ט ע"א). החזקוני בס' שתי ידות פ' חיי שרה כתב וז"ל: איתא בספר לבנת הספיר וז"ל, בקרית ארבע בקריאת ארבע, בשביל שאמרה האמנם אלד ואני זקנתי לכן ותמת שרה בקרית ארבע בקריאת ארבע תבות אלו ע"כ (והציוני כתב בשביל שהזכירה שם בן ד' אותיות ישפוט הוי"ה, אל תקרי קרית ארבע אלא קריאת ארבע). ובדף י"ד כתב וז"ל: ובענין זה נבוא לבאור מאמר תמוה מדרש נעלם בספר לבנת הספיר וז"ל בפ' בראשית: והארץ היתה תהו ובהו וגו' היתה תהו אלו דור המבול בלשון נקבה אינון, מים הביא הקב"ה עליהם בדמות אשה, ובהו אלו דור המגדל, וחשך אינון אנשי סדום, ורוח אלהים מרחפת איהו רוח קודשא רוחא דחסד דא אהרן כהנא, ויאמר אלהים יהי אור דא דוד מלכא, ויבדל אלהים בין האור ובין החשך איהו קרח ועדתו, כד"א הבדלו מתוך העדה עכ"ל. ומובא ג"כ בספר שרש ישי שחבר ר' שלמה אלקבץ על פסוק וגם את רות המואביה, ומובא בס' בית נאמן לר' יצחק ביגו ז"ל (דף נ' ע"א) וז"ל: וכן ראיתי בספר לבנת הספיר, ואחר עד עתה את עכבותא דיעקב בבית לבן, לקבל גלותא דמצרים ובכוונא דהתם עד דישלמו שיעור אוכלסא דיתחזון לקבלא אחריתא, ובגוונא דהכא כד אתא בארחא אתא עשו עליה, סימנא הוא לבנוי דכד ייתהון בארחא ייתי עליהון עמלק, אשר קרך בדרך, וכגוונא דהכא האיש שעמו נתמלא אבק והותש כחו של עשו אף התם ויחלוש יהושע ולא ויהרוג עכ"ל, וכן הביא רש"ל הספרדי בפ' תולדות (דף ר"ל ע"ב) וז"ל: וכבר ידעת מה שכתוב בלבנת הספיר בפסוק עמי זכר נא מה יעץ וגו' מן השטים עד הגלגל ע"ש, ובס' מנות הלוי (דף ק"ה ע"ב) וז"ל: ושוב מצאתי כדברי בספר לבנת הספיר (פ' נח) בפ' ויהי לשבעת הימים וז"ל אתערו אלו שבעת ימי אבלו של מתושלח שהמתין להם וכו' ומכאן למד המן לגזור על ישראל בי"ג באדר כסבור שמא יגן עליהם ימי אבלו של משה עכ"ל, ובס' עבודת הקדש לבן גבאי (חלק התכלית פ"י) כתב וז"ל וראיתי בספר לבנת הספיר (פ' נח) בזה הלשון, ובעי בר נש לאתערא באורייתא וצלותא למשרי עלוי רוח קדישא, ואתערו והיה כנגן המנגן ותהי עליו וגו' בגין דנשמתא אתגזרת מלעילא מצרור החיים ורגילה בנגונין ובשיר של מלאכי השרת ושיר הגלגלים, עתה בהיותה בגוף ושומעת ניגון היא מוצאה נחת רוח ונהנית כפי מה שהיתה רגילה בהיותה דבוקה ביסודה בנועם קול הגלגלים ומרבוי ההנאה והערבות ראויה לשרות עליה רוח אלהים כפי הנהגתה ביסודה הראשון עכ"ל (רב פעלים 74).